

# Politie: illegaal gokken en stroperij verstrengeld in gesloten netwerken

Illegaal gokken en illegale jacht blijken vaak samen te gaan binnen besloten criminele kringen, zo zegt de politie. Bij georganiseerde jachtgroepen lopen de inzetten per jachtpartij uiteen van ongeveer 100 euro tot bedragen rond de 30.000 euro.

Afgelopen zondag werden in het Zeeuwse Aardenburg vier mannen aangehouden op verdenking van stroperij, waarbij nu ook wordt onderzocht of in deze zaak sprake is van illegaal gokken.

## Link tussen jacht en gokken

Aanleiding voor de uitleg van de politie is berichtgeving over de arrestatie van vier mannen op verdenking van stroperij, waarna [CasinoNieuws.nl](https://www.casinonieuws.nl) bij de politie navraag deed naar mogelijke gokactiviteiten rond de jacht.

Poliewoordvoerder Kim Nooyen bevestigt dat illegaal gokken en illegale jacht vaker samengaan in gesloten groepen, waarbij vooral op de prestaties van jachthonden wordt ingezet.

Bij deze jachten worden honden gebruikt om hazen, reeën of ander wild te vangen, en deelnemers kunnen wedden op onder meer het aantal dieren dat een hond vangt of welke hond het beste presteert.

De inzetten variëren daarbij van enkele honderden euro's tot rond de 30.000 euro per weddenschap.

Volgens de politie wordt er niet alleen met geld gegokt, maar ook met voertuigen en andere waardevolle goederen.

Om het gokken mogelijk te maken, worden de jachtpartijen gefilmd en via besloten kanalen live gedeeld met een select publiek.

Nooyen geeft aan dat het gevangen wild voor de deelnemers vaak nauwelijks waarde heeft en na afloop wordt weggegooid, bijvoorbeeld in een sloot.

Dat onderstreept volgens de politie dat het de betrokkenen vooral om de competitie en de inzet gaat, niet om het vlees of natuurbeheer.

### **Aanhoudingen in Aardenburg**

Maandag maakte de politie bekend dat vier mannen zijn aangehouden op verdenking van stroperij, na meerdere meldingen uit de omgeving van Aardenburg. Zij worden verdacht van overtreding van de Wet natuurbescherming en de Wet dieren.

Bij een controle aan de Noordstraat nam de politie onder meer een stroomhalsband met afstandsbediening, warmtecamera's, kogeltjes en vijf hazewindhonden in beslag. De politie benadrukt dat stroperij een ernstig delict is dat het dierenwelzijn aantast en schade toebrengt aan natuur en biodiversiteit.

In sommige zaken van stroperij ziet de politie bovendien een directe verbinding met illegaal gokken, waarbij stropers weddenschappen plaatsen op de jacht zelf. Door de verwevenheid met andere criminele activiteiten kan stroperij zo deel uitmaken van bredere netwerken die mogelijk grensoverschrijdend actief zijn.

### **Onderzoek en oproep aan publiek**

Het onderzoek naar de zaak in Aardenburg is in volle gang, terwijl de vier verdachten vastzitten op het politiebureau. Rechercheurs brengen hun mogelijke rol in stroperij en eventueel illegaal gokken in kaart.

Het gaat om mannen van 30, 31, 39 en 42 jaar oud, allen zonder vaste woon- of verblijfplaats.

De politie roept burgers op om signalen van stroperij of andere vormen van milieucriminaliteit te melden, omdat

dergelijke tips vaak cruciaal zijn in het aanpakken van deze gesloten netwerken.

Meldingen kunnen worden gedaan via 0900-8844 of anoniem via Meld Misdaad Anoniem op 0800-7000.

Bron: [Casinonieuws](#)

---

# LYME IS EEN SERIEUZE ZAAK! HET AANTAL TEKENBETEN ZAL OOK DE KOMENDE JAREN BLIJVEN STIJGEN

Doelstelling Tekenkaart Nederland probeert met de verspreiding van de Tekenkaart mensen bewust te maken van de ernst en de gevaren van de Ziekte van Lyme. Neem Lyme serieus!

[Tekenkaart-Uitleg-tekenbeten-flyerDownloaden](#)

[Tekenkaart-Kennismaking-flyerDownloaden](#)

---

## Verlenging Omgevingsvergunning Jachtgeweer Activiteit 2026

Vanaf 1 januari is het weer tijd om de verlenging van uw [omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit](#) (voorheen jachtakte)

te regelen. Zorg dat u dit ruim vóór 1 april doet om te voorkomen dat uw vergunning automatisch haar geldigheid verliest.

### **Belangrijkste actiepunten**

- Lees de brief van de afdeling Korpscheftaken goed door. Daarin staat precies welke stukken u moet aanleveren en op welke wijze u een afspraak kunt maken.
- Plan uw afspraak tijdig via <https://www.politie.nl/jachtakteverlenging.html> en mocht deze link onverhoopt niet werken dan kunt ook naar de website van de Politie [www.politie.nl](http://www.politie.nl) gaan. De afspraak kunt u al vanaf 6 januari plannen voor verlenging bij voorkeur in de periode van 10 januari tot en met 31 maart in en wacht niet tot het laatste moment. (Uiterste dag is uiterlijk 14 dagen vóór de vervaldatum 1 april zodat tijdig verlengd kan worden).
- Bent u te laat met verlengen, dan vervalt uw vergunning en wordt dit door de politie aangemerkt als het zonder geldige vergunning voorhanden hebben van wapens, met alle mogelijke gevolgen van dien.

### **Termijnen en gevolgen**

- De aanvraag voor verlenging moet vóór 1 april bij de politie (Korpscheftaken) zijn ingediend; daarna verliest de omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit haar geldigheid.
- Een aanvraag die pas na 1 april wordt gedaan, wordt behandeld als een eerste aanvraag, met hogere leges en aanvullende verplichtingen.

### **Benodigde formulieren**

- De benodigde formulieren voor aanvraag of verlenging van de omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit kunt u downloaden via [de website van de NOJG](#).
- Zorg dat u alle in de politiebrieven gevraagde documenten volledig en correct invult en meeneemt naar uw afspraak, zodat uw verlenging in één keer kan worden afgehandeld.

**Te overleggen stukken tijdens de afspraak op het politiebureau, zie onderstaande afvinklijst;**

---

- De Omgevingsvergunning jachtgeweer activiteit
- Het WM32 inlichtingenformulier volledig ingevuld (*Waarbij geldt dat voor referent 1 en 3 een zgn. natte handtekening wordt verlangd, referent 2 is dat niet verlangd*)
- De toestemming van jachtgerechtigdheid, dan wel toestemming jagen in/buiten gezelschap jachthouder
- Een geldig verzekeringsbewijs afgegeven op grond van de Omgevingswet.
- (*Verzekeringsbewijzen die verwijzen naar de Natuurbeschermingswet voldoen niet en worden niet meer geaccepteerd*)
- Een geldig identiteitsbewijs (*identiteitskaart/rijbewijs/paspoort*)
- Een geldig lidmaatschapsbewijs WBE (*geldt alleen zelfstandige jachthouder WBE of al aangetoond door de WBE met een afgetekende lijst*)
- Europese Vuurwapenpas (*indien van toepassing*)
- Overige verlopen gerelateerd aan jacht/beheer & schadebestrijding (*indien van toepassing*)
- Per document dat op papier niet meer verlengd kan worden dient 1 recente pasfoto te worden toegevoegd.

---

# Afrikaanse varkenspest in Spanje komt niet uit laboratorium

Genetisch onderzoek wijst uit dat de Afrikaanse varkenspestuitbraak bij wilde zwijnen in Cerdanyola del Vallès niet is veroorzaakt door een lek uit het nabijgelegen laboratorium. De gevonden virusvariant is genetisch afwijkend van alle onderzochte laboratoriumstammen en lijkt sterker op varianten uit Oost-Europa en Azië.

## Besmet voedsel

Volgens experts is besmet voedsel waarschijnlijk de oorzaak. Het rapport bevestigt dat er geen onregelmatigheden zijn ontdekt in de beveiligingsprotocollen van het lab. Van de 533 geteste wilde zwijnen werden 29 positief bevonden; de besmettingen blijven voorlopig beperkt tot een zone van 6 kilometer.

---

## Nieuwsbrief

## Meijersverzekeringen dec 2025

---

# Uitspraak Raad van State over ontheffing provincie Friesland voor het doden van Steenmarters in weidevogel gebieden

Uitspraak 202505643/2/A3

## Juridisch kader en achtergrond

De zaak betreft een ontheffing op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wet natuurbescherming (Wnb), verleend door het college van gedeputeerde staten van Fryslân op **2 december 2022**. Deze ontheffing geeft de Faunabeheereenheid Fryslân toestemming om gedurende de periode 1 december tot en met 30 juni van elk jaar maximaal **429 steenmarters** opzettelijk te vangen en te doden. De ontheffing is geldig tot en met 30 juni 2026.

Artikel 3.8 Wnb bevat een fundamenteel verbod op het opzettelijk doden, vangen of verontrusten van beschermde inheemse diersoorten. Het vijfde lid van dit artikel biedt echter de mogelijkheid om onder strikte voorwaarden ontheffing te verlenen van dit verbod. Een dergelijke ontheffing kan alleen worden verleend indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de ontheffing geen afbreuk doet aan een gunstige staat van instandhouding van de populatie van de betrokken soort. Bovendien moet de ontheffing worden verleend om één van de in de wet limitatief opgesomde redenen, zoals het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren, of in het belang van de

volksgezondheid en openbare veiligheid.

### **Voorlopige voorziening door de rechtbank**

De rechtbank Noord-Nederland heeft in een eerdere procedure een **voorlopige voorziening** getroffen, waardoor het gebruik maken van de verleende ontheffing tijdelijk is verboden of beperkt. Dit betekent dat de Faunabeheereenheid vooralsnog geen gebruik kan maken van de mogelijkheid om steenmarters te vangen en te doden, ondanks de formeel verleende ontheffing.

### **Verzoek aan de Afdeling bestuursrechtspraak**

Het college van gedeputeerde staten heeft zich gewend tot de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State met een tweeledig verzoek:

- Opheffing of wijziging van de voorlopige voorziening: Het college verzoekt de door de rechtbank getroffen voorlopige voorziening op te heffen of te vervangen door een andere voorziening die het gebruik maken van de ontheffing wél toestaat. Dit verzoek is gebaseerd op de stelling dat de belangen van schadebestrijding en populatiebeheer zwaarder wegen dan de bezwaren die aan de voorlopige voorziening ten grondslag liggen.
- Schorsing van de uitspraak: Daarnaast verzoekt het college om schorsing van de uitspraak van de rechtbank, zodat het tijdens de lopende bodemprocedure bij de Afdeling niet verplicht is om een nieuw besluit op bezwaar te nemen. Een dergelijke schorsing zou betekenen dat de rechtsgevolgen van de rechtbankuitspraak tijdelijk worden opgeschort.

### **Juridische en beleidsmatige context**

De steenmarter is een beschermde inheemse diersoort die onder de Wet natuurbescherming valt. Tegelijkertijd kan de soort aanzienlijke schade veroorzaken aan gebouwen (met name



dakisolatie), kippenhouderijen en andere infrastructuur. Faunabeheereenheid Fryslân voert namens de provincie het faunabeheer uit en heeft de ontheffing aangevraagd om schade te voorkomen en de populatie op een aanvaardbaar niveau te houden.

De procedure illustreert de spanning tussen soortenbescherming enerzijds en schadebestrijding en maatschappelijke belangen anderzijds. De Afdeling moet in dit kort geding beoordelen of de door de rechtbank getroffen maatregel proportioneel en noodzakelijk is, gelet op de belangen van beide partijen en de rechtmatigheid van de verleende ontheffing.

### **Processuele positie**

De onderhavige uitspraak betreft uitsluitend de voorlopige voorzieningenprocedure. Dit betekent dat de Afdeling alleen beoordeelt of de getroffen voorlopige maatregel moet worden gehandhaafd, opgeheven of gewijzigd in afwachting van de definitieve uitspraak in de bodemprocedure. De voorzieningenrechter toetst daarbij aan de hand van een **voorlopig oordeel** over de rechtmatigheid van het bestreden besluit en weegt de spoedeisende belangen van partijen tegen elkaar af.

De definitieve beoordeling van de rechtmatigheid van de ontheffing en het besluit op bezwaar volgt in de bodemprocedure bij de Afdeling. De uitkomst van deze voorlopige voorzieningenprocedure is dus geen eindoordeel over de juridische houdbaarheid van de ontheffing zelf.

### **Relevantie voor de praktijk**

Deze zaak is van belang voor **provincie, faunabeheereenheid, jagersorganisaties en natuurbeschermingsorganisaties**, omdat zij richting geeft aan de toepassing van artikel 3.8 Wnb bij het beheer van beschermde faunasoorten die schade kunnen veroorzaken. De uitspraak benadrukt het belang van zorgvuldige onderbouwing van ontheffingsaanvragen en de noodzaak om aan te

tonen dat er geen alternatieve oplossingen voorhanden zijn en dat de populatie in een gunstige staat van instandhouding verkeert.

---

# **Uitvoering Faunabeheerplan in de Biesbosch leidt tot juridisch conflict.**

Jacht op ganzen en kraaien in en rond de Biesbosch leidt tot een scherp juridisch conflict tussen Provincie, Faunabeheereenheid en De Faunabescherming, omdat natuurbescherming en landbouwschadebestrijding frontaal botsen. De kern van de strijd is de vraag of in een Natura 2000-gebied überhaupt nog met geweren gejaagd mag worden als er alternatieven denkbaar zijn.

## **Achtergrond: Natura 2000 en de Biesbosch**

De Biesbosch is aangewezen als Natura 2000-gebied vanwege bijzondere habitattypen, moerasvogels, bever en diverse vis- en zoogdiersoorten, met strenge instandhoudingsdoelen uit Europese natuurregels. Activiteiten die significant negatieve effecten kunnen hebben op soorten of leefgebieden, zoals jacht, vereisen daarom een voorafgaande vergunning op basis van een passende beoordeling.

De natuurlijke dynamiek van rivier, rietmoeras en ooibossen maakt het gebied ecologisch kwetsbaar, maar ook aantrekkelijk voor grote aantallen overwinterende en broedende ganzen. Juist die ganzen gebruiken omliggende landbouwgronden intensief, wat in de regio structurele vraat- en bevuilingsschade oplevert

aan grasland en gewassen.

### **Vergunning voor jacht, beheer en schadebestrijding**

De provincie heeft een vergunning afgegeven waarmee in jachtvelden in en rond het Natura 2000-gebied Biesbosch jacht, beheer en schadebestrijding op onder meer ganzen en kraaien is toegestaan. Deze vergunning is aangevraagd door de faunabeheereenheid en sluit aan op faunabeheerplannen waarin schade-reductie, populatiebeheer en wettelijke randvoorwaarden zijn onderbouwd.

In de vergunning worden voorwaarden opgenomen over soorten, perioden, middelen, schietafstanden en rapportage, met de bedoeling om significante aantasting van Natura 2000-doelen te voorkomen. De provincie stelt dat gecontroleerde afschotmaatregelen noodzakelijk zijn om landbouwschade te beperken, terwijl de totale gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten in het gebied behouden blijft.

### **Juridische strijd: standpunten in de rechtszaal**

De Faunabescherming procedeert tegen de afgegeven jachtvergunning en stelt dat jacht per definitie een verstoring van de leefwereld van dieren in een kwetsbaar natuurgebied is. Volgens de organisatie leidt geweerjacht tot onrust bij niet-doelsoorten, verstoring van foerageer- en rustgebieden en een aantasting van de rust die voor Natura 2000-soorten essentieel is.

Daarnaast betoogt De Faunabescherming dat de provincie onvoldoende heeft aangetoond dat niet-dodelijke alternatieven, zoals aanpassing van landgebruik, verjaging of schadecompensatie, niet afdoende zouden zijn. In de rechtszaal klinkt daarom de roep om de jacht in het gebied geheel te verbieden, of op zijn minst drastisch in te perken, zolang niet aangetoond is dat er geen minder ingrijpende oplossingen beschikbaar zijn.

## Argumenten van provincie en Faunabeheereenheid

De provincie en de betrokken faunabeheerpartijen voeren aan dat ganzen en kraaien in en rond de Biesbosch substantiële en terugkerende economische schade veroorzaken bij agrariërs. In hun visie is populatiebeheer via afschot onmisbaar, omdat verjaging zonder bejaging vaak slechts leidt tot verplaatsing van het probleem en onvoldoende structurele reductie van overzomeraantallen geeft.

Zij verwijzen naar eerdere jurisprudentie waarin beheerjacht in en rond Natura 2000-gebieden onder voorwaarden toelaatbaar is geacht, mits een goede ecologische onderbouwing en monitoring aanwezig zijn. Volgens dit kamp past gereguleerd beheer binnen een breder pakket aan maatregelen, zoals schadevergoedingen en landinrichtingsmaatregelen, maar kan het totaalverbod dat De Faunabescherming wil, het evenwicht tussen landbouw en natuur juist verstoren.

## Breder debat over jacht in beschermde gebieden

De zaak rond de Biesbosch illustreert een bredere trend waarin maatschappelijke weerstand tegen jacht toeneemt terwijl landbouwschade en soortenconflicten groeien. Natura 2000-gebieden vormen hierbij een juridisch spanningsveld, omdat ze zowel rust- en kerngebieden voor fauna zijn als kern van regionale faunabeheerstrategieën.

De uitkomst van de procedure kan gevolgen hebben voor hoe provincies in de toekomst jacht- en beheervergunningen in of rond Natura 2000-gebieden motiveren en begrenzen. Voor agrariërs, jagers en natuurorganisaties is de zaak daarmee een principiële toets van de vraag in hoeverre actieve faunabeheersjacht nog verenigbaar is met de ambitie om natuurgebieden als **rustgebied** voor wildlife te beschermen.

## Bron:

Jacht in de Biesbosch zorgt voor botsing in rechtszaal

<https://drimble.nl/regio/noord-brabant/waalwijk/105094801/jacht-in-de-biesbosch-zorgt-voor-botsing-in-rechtszaal-we-willen-het-totaal-verbieden.html>

---

# **Catalaanse autoriteiten grijpen hard in na AVP-uitbraken: onderzoek bij laboratorium en drastische reductie van wildezwijnenpopulatie**

De autoriteiten in de Spaanse regio Catalonië hebben de afgelopen dagen ingrijpende maatregelen genomen in reactie op de recente uitbraken van Afrikaanse varkenspest (AVP). Naast de aankondiging van een omvangrijk afschotprogramma om de populatie wilde zwijnen te halveren, vond op donderdag 18 december ook een politie-inval plaats bij het onderzoeksinstituut IRTA-CReSA, het enige laboratorium in de regio dat met het AVP-virus werkt.

## **Onderzoek na politie-inval bij IRTA-CReSA**

De inval werd uitgevoerd door de Catalaanse politie ("Mossos d'Esquadra") in samenwerking met de Guardia Civil, op grond van een rechterlijk bevel. De rechtbank gaf opdracht tot een zoek- en inbeslagnameoperatie in het laboratorium, dat in **Cerdanyola del Vallès** is gevestigd, vlak bij de locatie waar recent besmette wilde zwijnen zijn aangetroffen.

Het doel van de operatie is te onderzoeken of het virus mogelijk via een menselijke fout of een tekortschietend bioveiligheidsprotocol uit het laboratorium zou kunnen zijn ontsnapt. Voorlopig zijn daar geen aanwijzingen voor gevonden, maar de autoriteiten nemen geen enkel risico. Zowel documenten als monsters zijn veiliggesteld voor nader onderzoek.

Het “**IRTA**” (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries) heeft laten weten volledig mee te werken met de autoriteiten en benadrukt dat alle bioveiligheidsvoorschriften zijn nageleefd. Het onderzoek staat onder direct toezicht van justitie en de veterinaire autoriteiten, die verwachten de eerste onderzoeksresultaten begin januari te kunnen presenteren.

### **Halvering van de wildezwijnenpopulatie**

Tegelijkertijd heeft de Catalaanse regering een grootschalig plan aangekondigd om de populatie wilde zwijnen drastisch te verkleinen. De regio telt naar schatting 125.000 wilde zwijnen, waarvan ongeveer 60.000 dieren zullen worden afgeschoten. De maatregel maakt deel uit van een bredere strategie tegen de verspreiding van Afrikaanse varkenspest en moet tevens de overlast, landbouwschade en verkeersincidenten met zwijnen beperken.

Volgens officiële cijfers schommelt de dichtheid momenteel rond de **6,2 zwijnen per vierkante kilometer**, met uitschieters tot driemaal dat aantal in sommige gebieden. Het streefdoel is om dit terug te brengen tot **maximaal vier zwijnen per vierkante kilometer**.

### **Financiële regeling voor jagers**

Voor de uitvoering van het reductieplan trekt de Catalaanse overheid een jaarlijks budget van **ongeveer één miljoen euro** uit. Jagers ontvangen een vergoeding van **18 tot 20 euro per geschoten dier**, aangevuld met **5 tot 10 euro** voor transport. De regeling moet in de komende maanden worden uitgewerkt in

samenwerking met jagersverenigingen en lokale beheereenheden.

Het plan bevindt zich nog in de voorbereidingsfase en is nog niet officieel vastgesteld. Na goedkeuring zal Catalonië tot de eerste Europese regio's behoren die op dergelijke schaal ingrijpt in de wildstand ter voorkoming van verdere verspreiding van AVP.

### **Context en vooruitblik**

De recente AVP-uitbraken in wilde zwijnen in Catalonië hebben grote ongerustheid veroorzaakt bij zowel veehouders als overheidsinstanties. Hoewel de ziekte niet gevaarlijk is voor mensen, kan ze aanzienlijke economische schade veroorzaken in de varkenssector. De combinatie van **forse populatiereductie** en **gerechtelijk onderzoek naar mogelijke besmettingsbronnen** onderstreept de ernst waarmee de Catalaanse autoriteiten de situatie aanpakken.

Het komende jaar zal cruciaal zijn voor het verdere verloop van de bestrijding van AVP in Spanje. Zowel de resultaten van het laboratoriumonderzoek als de uitvoering van het populatiebeheer zullen bepalend zijn voor het succes van het beleid en de herziening van de regionale faunabeheerstrategie.

---

# **Extra informatie afgifte verzekeringen 2026**

Haaksbergen 17 december 2025

Geacht NOJG-leden,

Hierbij willen wij u nogmaals kort informeren over de afgifte van de verzekeringsbewijzen, geldig vanaf 1 april 2026.

Eerdaags ontvangt u per e-mail, of per post in geval uw e-mailadres niet bekend is bij ons, het nieuwe bewijs voor aanvraag van de akte evenals de factuur voor lidmaatschap 2026.

Let op: De verzekeringen zijn uitsluitend geldig bij een volledig betaald NOJG lidmaatschap.

### **Informatie vanuit Meijers Assurantiën:**

- Maakt u momenteel gebruik van een standaard 1-jarig bewijs, dan hoeft u géén actie te ondernemen.  
Meijers Assurantiën zorgt ervoor dat u automatisch voor 1 januari 2026 een nieuw verzekeringsbewijs ontvangt.
- Bij een lopend 3-jarig bewijs, geldig tot 01-04-2029, hoeft u géén actie te ondernemen.  
Meijers Assurantiën zorgt er voor dat u automatisch voor 1 januari 2026 een nieuw verzekeringsbewijs ontvangt.

Voor nieuwe verzekeringsaanvragen, die niet onder eerdergenoemde punten 1 of 2 vallen, geldt dat de aanvraag uitsluitend via de website [jagers.verzekerdviameijers.nl](https://jagers.verzekerdviameijers.nl) kan worden gedaan. Deze mogelijkheid is alleen van toepassing op nieuwe aanmeldingen en het doorgeven van eventuele wijzigingen op lopende bewijzen.

Heeft u na 1 januari nog vragen? neem dan contact op met Meijers via [jagers@meijers.nl](mailto:jagers@meijers.nl) of bel 020-6420524.

Bij deze wensen we allen fijne feestdagen en een voorspoedig Nieuwjaar.

Team Meijers/Hienfeld/NOJG

Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer  
Postbus 72  
7480 AB Haaksbergen



# **FBE Fryslân: grote zorgen over ganzenbeleid Friesland**

De Faunabeheereenheid Fryslân (FBE) uit scherpe kritiek op de toepassing van een nieuw rekenmodel door de Provincie Friesland voor de bepaling van de zogenoemde “beheerruimte” bij de schadebestrijding van overwinterende ganzen. Volgens de FBE leidt deze modelmatige benadering tot een rigide en onwerkbaar systeem, waarbij schadebestrijding automatisch kan worden stilgelegd zodra een model aangeeft dat populaties onder een vastgestelde grens dreigen te komen – zelfs wanneer ecologisch gezien geen risico bestaat voor de instandhouding van de soort.

## **Achtergrond: aanpassing provinciale verordening**

De Provincie Friesland wil haar ganzenbeleid wijzigen via de Omgevingsverordening. Aanleiding hiervoor is een debat in Provinciale Staten van september 2024, waarin werd gevraagd te onderzoeken of de vrijstelling voor verjaging met ondersteunend afschot moest worden aangepast. Tevens werden moties aangenomen die opriepen tot ruimere mogelijkheden voor dergelijke verjaging.

Op basis van een ecologische effectenanalyse stelt de provincie nu onder meer de volgende wijzigingen voor:

- **Verruiming van de tijden voor ondersteunend afschot:** van een half uur naar één uur vóór zonsopkomst en na zonsondergang.

- **Afschaffing van verboden:** op het afschieten van ganzen die uit rustgebieden opvliegen.
- **Schrappen van operationele beperkingen,** zoals het maximum aantal jagers of het aantal te schieten ganzen per actie.
- **Toelating van elektronische lokmiddelen** bij verjaging.

De FBE ondersteunt deze aanpassingen, omdat zij beter aansluiten bij het natuurlijke gedrag van ganzen en bijdragen aan een praktische en transparante uitvoering. De verruiming zou bovendien dierenwelzijn ten goede komen door ganzen binnen effectieve en veilige schootsafstand te lokken.

### **Beperkte invloed in de praktijk**

Volgens FBE-procesmanager Nikkie van Grinsven hebben de verruiming in de praktijk weinig invloed op het aantal geschoten ganzen. Zij benadrukt dat het ondersteunend afschot niet is bedoeld voor populatiebeheer, maar voor het langdurig verjagen van schadeveroorzakende groepen.

Ook de opheffen beperkingen qua jagers en afschotomvang hebben slechts beperkt effect, maar verhogen wel de uitvoerbaarheid en duidelijkheid van het beleid.

### **Zorgen over het rekenmodel (GRP)**

De grootste zorg van de FBE geldt het gebruik van een **\*\*rekenmodel gekoppeld aan de gunstige referentiepopulatie (GRP)\*\***. Friesland is de eerste provincie die deze GRP modelmatig als toetsingscriterium inzet. Wanneer de berekende populatie onder deze grens dreigt te komen, wordt verjaging met ondersteunend afschot verboden.

Volgens Van Grinsven is dit problematisch, omdat:

- De GRP's niet op ecologische ondergrenzen zijn gebaseerd, maar op historische winters (1990–2000).

- Het model berust op aannames, onvolledige data en correctiefactoren, waardoor de uitkomsten onzeker zijn.
- Het systeem feitelijk fungeert als “aan/uit-knop” voor schadebestrijding, terwijl populaties van trekganzen in werkelijkheid stabiel of stijgend zijn.

De FBE waarschuwt bovendien voor precedentwerking: als Friesland dit model juridisch bindend toepast, zouden andere soorten wellicht dezelfde toetsing moeten ondergaan, zonder ecologische noodzaak.

### **Internationaal perspectief**

Binnen het AEWA-verdrag (African-Eurasian Waterbird Agreement) worden populatiemodellen slechts als **\*\*ondersteunend instrument\*\*** gebruikt – niet als juridisch beslissingskader. Friesland wijkt daarmee af van internationale praktijk, en dat kan volgens de FBE verstrekende juridische en praktische gevolgen hebben.

Daarnaast is het model volgens de FBE ecologisch discutabel; in enkele gevallen zouden berekende overlevingscijfers zelfs biologisch onmogelijk zijn. Dit kan leiden tot zinloze beperkingen, waarbij schadebestrijding wordt stilgelegd terwijl de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar is.

### **Pleidooi voor adaptief beheer.**

De FBE roept de provincie op om het beleid te baseren op **\*\*monitoring, veldobservaties en lokaal ecologisch inzicht\*\***, waarbij modellen slechts een adviserende rol spelen. Deze aanpak, het zogeheten **\*\*adaptief beheer\*\***, sluit beter aan bij internationale normen en de praktijkervaring van jagers en boeren.

Tot slot noemt Van Grinsven het “onbegrijpelijk” dat Nederland, als land met de hoogste landbouwschade door ganzen

in Europa (meer dan 100 miljoen euro per jaar), nu als enige lidstaat kiest voor een verzwaring van de regelgeving, terwijl de aantallen ganzen de afgelopen decennia verdubbeld tot verdrievoudigd zijn.

### **Reactie LVVN**

Het ministerie van LVVN is gevraagd waarom het GRP-model als toetsingsinstrument wordt gebruikt. 'Het gebruik van GRP's (gunstige referentiepopulaties) vloeit voort uit afspraken die internationaal zijn gemaakt in AEWA verband (African-Eurasian Waterfowl Agreement). De redenatie is dat wanneer er overeenstemming is over de minimale populatieomvang die nodig is om aan internationale afspraken te voldoen, daarmee juridische ruimte ontstaat om populatiebeheer toe te passen, voor zover de populatie de GRP overstijgt. Provincies baseren hier hun beleid op en hebben daar interprovinciaal afspreken over gemaakt. In die zin gaat het om landelijk beleid, maar het Rijk is hier niet direct bij betrokken.'